

Domovina

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca. — **Dopisi** naj se izvolijo frankirati. — **Rokopisi** se ne vračajo. — Za **inserate** se plačuje vsakokrat po 10 kr. od garmond-vrste. **Velja** do konca leta 1 goldinar. — **Denar** naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celji.

„Domovina.“

Od kar se je vzbudila pri Sloven-
cih ljubezen do njih ožje domovine in
do njih materinskega jezika, našli so
se tudi v Celji vrli možje, katere je preš-
nilo enako domoljubje. Ko je leto 1848.
vzbudilo avstrijske narode, vzdramili so
se tudi celjski Slovenci in začeli gojiti
poleg pravega avstrijskega domoljubja
tudi slovensko narodno zavest. Vendar
je bilo narodno življenje v Celji, kjer
se je bilo v letih 1848, 1849, 1850,
1851 kaj krepko začelo, od teh let na-
prej nekoliko oslavelo. Otvorila se je
sicer čitalnica že leta 1861., katera
je neprenehoma gojila na svojem ognjišči
narodno zavest in družila mestne in
okoliške Slovence; vendar so bili na-
sprotniki naše narodnosti, podpirani od
mogočnih uplivov, do najnovejšega časa
močnejši. Krepko zaslonbo je dobilo
Celje še le v poslednjih 10. letih, ko
se je tu ustanovila slovenska posojil-
nica, „Južno-štajerska hranilnica“, ko
so se obudila nova društva, n. pr.
„Katoliško-podporno društvo“, poddruž-
nica sv. Cirila in Metoda, telovadno
društvo „Celjski Sokol“ itd.

Velika pridobitev za Celje je nova
slovenska tiskarna. Od tiskarne do ča-
sopisa je le en korak. Pa ne mislite,
da je list samo zavoljo tiskarne usta-
novljen. To se je zgodilo v prvi vrsti
na čast celjskemu mestu samemu. Vsaj
sô v Celji že izhajali slovenski listi in
se tiskale slovenske knjige. Že l. 1848.
(1. julija) je bil začel sedaj vpokojeni
profesor Konšek izdajati „Celjske slo-

venske novine“, ki so izhajale do 31.
decembra l. 1849. in pozneje je izdajal
Drobnič tudi v Celji nekaj mesecev list
„Slovensko čbelico“. Vsaj se je bil pred
12. leti v Celji porodil vrli „Popotnik“,
glasilo vseh slovenskih učiteljev.

Zakaj bi pa bili celjski Slovenci
brez lista, ko imajo Nemci že toliko
časa svoje glasilo? Slovensko ljudstvo
ob Savinji tudi rado prebira novice in
lepe nauke v svojem jeziku, če jih pri-
naša dobro uređovan časopis.

Radi tega pričel sem v svoji tis-
karni s pomočjo in vsled spodbuje
domoljubov izdajati nov list z imenom:

„Domovina“,

ki bode izhajal dvakrat na mesec (1.
in 3. soboto) ter stal do konca leta
le en goldinar.

Ta časnik bode prinašal celjske,
spodnje-štajerske in slovenske no-
vosti sploh; poročal o dogodkih v Av-
striji in po širnem svetu na kratko;
gojil bode pravo avstrijsko domo-
ljubje, priporočal verno, krščan-
sko življenje in poudarjal v zvezi s
temi načeli slovensko zavednost
in rodoljubje, rabo sloven-
skega jezika na slovenskih
tleh v šoli, cerkvi, uradu, v javnem in
zasebnem življenji, poučeval z mirno
besedo o političnih dogodljajih
in skušal slovenskemu ljudstvu brez
stanovskega razločka pripomoči k več-
jemu izobraženju, k boljšemu dušev-
nemu in gmotnemu blagostanju. Neo-

pravičene napade nasprotnikov na poštene slovenske zavode in domoljube zavračal bode vselej krepko.

Zvesta svojemu imenu hoče „Domovina“ vselej toplo priporočati ljubezem do ožje slovenske in do širje mogočne avstrijske domovine, ker je sotrudnikov „Domovine“, kakor vseh Slovencev trdno prepričanje, da morejo Slovenci le v mogočni in srečni Avstriji priti do svojega cilja, do jezikovne ravnopravnosti in do boljšega materialnega blagostanja. Kakor pomeni torej beseda domovina za nas Slovence naše slovenske pokrajine v mogočni avstrijski državi, tako hoče list „Domovina“ delovati za blagor slavne Avstrije in duševne naše „Slovenije“.

„Domovina“ noče izpodrivati drugih enakih, večjih ali manjših slovenskih listov, ki vsi kolikor toliko blagosloveno za slovenski narod delujejo. Ustanovila se je radi posebnih celjskih in spodnje-štajerskih razmer. Ljudstvo v Celji, ob Savinji, Savi in Sotli še namreč vse premalo bere slovenske časnike, ali pa se dolgočasi in jezi pri nekaterih nam sovražnih nemških listih.

„Domovina“ ne bode stala tudi glede stanov na nobenem strankarskem stališču. Pisala bode sicer v prvi vrsti za našega kmeta, pa se ozirala tudi na rokodelca, obrtnika, trgovca in druge stanovce. Trudila se bode, da bode s svojo pisavo vstrezala domoljubom duhovskega in svetnega stanu, ker se od vseh nadeja krepke podpore pri razširjanju lista. Naročnikov bi si rada „Domovina“ poiskala pri vseh tistih Slo-

vencih in slovenščine malo ali veliko zmožnih bralcih, kateri do zdaj še niso podpirali slovenskega časnika, ker bi s tem veliko koristila, ne da bi drugim slovenskim listom škodovala.

Da bode moč to vsaj približno doseči, prošeni so vsi zavedni naši domoljubi blagohotne podpore. Naj ta list, o katerem se bodo kmalo prepričali, da je nove vrste in resnične podpore vredno podjetje, pomagajo priporočati, razširjati in naročnike nabirati.

Pri listu bodo sodelovali odlični celjski domoljubi, poleg katerih je obljubil svojo izdatno podporo gospod Ivan Lapajne v Krškem, domoljub, ki je štajerskim Slovincem že znan po nekdanjem svojem delovanju v Ljutomeru in po svoji „Zgodovini štajerskih Slovencev“. Na Dolenjskem se je bil pa z ustanovitvijo in uredovanjem „Dolenjskih Novic“ v poslednjih šestih letih zelo prikupil.

Kljubu temu so vsi domoljubi slovenski, zlasti ob Savinji, Savi in Sotli — za ljudstvo ob teh naših rekah je „Domovina“ v prvi vrsti namenjena — uljudno prošeni, da bi v kratkih dopisih (na dopisnicah) poročali o raznih novicah in znamenitostih.

Naročnino je najbolje pošiljati po priloženih položnih listih c. kr. poštne hranilnice. Kdor ta listek z 1 goldinarjem vred na pošto odda, dobival bode list redno do konca tega leta. Nadejati se je, da delo ne bode brezvspešno, kajti „Domovina“ trudila se bode vedno delovati po starem slovenskem geslu: „Vse za vero, dom, cesarja!“

Celjske novice.

(Premembe pri uradnikih.) G. sodnijski svetnik P. Levičnik je stopil v pokoj in dobil pri tej priliki naslov nadsvetnika. Poštni praktikant g. Jak. Vrečko je premeščen iz Gradca v Celje. Poštni oficijal g. Alojzij V a u p o t i č, znani virtuoz na citrah, bil je na lastno prošnjo premeščen na Dunaj.

(Samo 6 vojakov-novakov) so dobili v Celji pri letošnjem novačenju.

(Desetletnico) svojega obstanka, praznovala je „Posojilnica v Celji“, dne 2. aprila. Zavodu, ki blagosloveno deluje med Slovenci na vsem Spodnjem Štajerskem, želeči je najboljšega uspeha.

(Presvetli cesar) pride 30. avgusta v Celje k velikim vojaškim vajam in ostane tu 3 dni.

(Pri ljudski štetvi) naštelo se je v Celji 6265 stanovalcev. Nemcev in nemškutarjev je 4566, Slovencev pa 1577. Seveda bi vse drugače izgledala številka Slovencev, ko bi toliko poturic ne zatajilo svojo pravo kri ter glede na to, da so rojeni na Kranjskem in Spodnje Štajerskem in da jih je mati učila izgovarjati prve besede, slovensko, to tudi priznali. — Bog jih razsvetli!

(Novo nemško župnijo) si žele celjski nestrpni Nemci in nemškutarji. Vsled tega pošiljajo okrog neko polo v podpis, katera bi imela biti prošnja za njo. Ti možje imajo pač malo razuma, kako se ustanavljajo fare. Kako lovijo podpise in slepijo nevedne ljudi, pa poročamo prihodnjič, ker nam je došlo že mnogo pritožb.

(Občinske volitve za mesto Celje) vršile so se dne 27., 28. in 29. aprila. Izvoljeni so samo taki možje, kakoršne si želi dr. Neckermann & Comp., ker se Slovenci sploh volitve niso vdeležili.

(Železniška proga Celje-Velenje) je popolnoma dognana. Postaje bodo v Žavei, St. Petru, Polzeli, Šoštanj in Velenji. Postajal pa bode vlak tudi v Petrovčah in Pesji vasi. Gradnja se bode takoj pričela.

(Klub biciklistov Celjskega Sokola.) Pod tem imenom osnoval se je po društvenih pravilih Celjskega Sokola dovoljeni oddelek telovadcev-kolesarjev. — Načelnik klubu je g. Peter Majdič, reditelj g. dr. Dragotin Treo, blagajnik g. Peter Kostič. Lepo bi bilo, ko bi temu klubu pristopili vsi slovenski telovadci na Spodnjem Štajerskem, ki so vneti za prijetni in zdravi kolesarski šport.

(Pri zadnjem zasedanju porotnikov) bil je obsojen znani žid Habermfeld zaradi hudodelstva goljufije. Premeteni žid izvabil je vdovi Šmid iz Vitanj pismeno naročilo za dva vagona vina, češ, da naroča samo dva polovnjaka. Dobil je eno leto ječe. — Ravno pri tem zasedanju bil je tudi roparski morilec Schönwetter, ki je živinskega trgovca Barbariča, blizu Št. Ilja vrgel na tla, mu prerezal vrat in ga oropal, obsojen na vislice. —

Okrožno sodišče v Celji potrdilo je kazensko obsodbo proti sinu okrajnega šolskega nadzornika Ambrožiča in šulferajnskemu učitelju Gusenbauerju, katera sta mislila, da smeta po noči prosto napadati celjske Sokole. To je sad slabe odgoje in narodne nestrpljivosti.

(Velikonočni pondeljek) izletel je „Celjski Sokol“ mnogoštevilno na Vransko,

kjer se je osnovala podružnica sv. Cirila in Metoda in ob enem tudi Posojilnica. — Sokoli pripomogli so veliko do lepega vspeha narodne slavnosti. Vranske rodoljube priporočamo v pogosto posnemanje južnoštajerskim trgovcem.

(Sokolski večer) s prosto zabavo bode 2. majnika t. l. v gostilni g. Zima „pri zelenem travniku“. — Gostje dobro došli.

Spodnje-štajerske novice.

(Duhovniške spremembe v lavan-tinski škofiji.) Premeščeni so gg. kapelani: Jože Mlasko od Sv. Jakoba v Slov. gor. v Vuzenico, Fr. Murkovič iz Jarenine k Sv. Martinu pri Slov. Gradci, Janez Vreže od Št. Martina v Jarenino, Peter Zadravec iz Vuzenice k Sv. Jakobu v Slov. gor. in Fr. Bratkovič, kapelan v Leskovci, pride na jednako mesto k Sv. Lenartu v Slov. gor. P. č. g. P. Šalamun pride za gvardijana v Ptuj, preč. g. o. B. Hirtiš pa gre za župnijskega upravitelja v Št. Vid pri Ptuj.

(Okrajni glavarji.) g. baron Hein je premeščen iz Maribora v Ptuj, g. Marek iz Ptuja v Maribor, g. dr. vitez Scherer iz Radgone v Ptuj. Ali zna slednje imenovani slovenski?

(Zveza slovenskih posojilnic) je pooblastila g. Pavla Simona, tajnika mariborske posojilnice, da bode nadzoroval druge posojilnice, v prvi vrsti štajerske. S tem je ravnateljstvo vstreglo sklepu lanskega občnega zbora te zveze.

(Naš poslanec g. M. Vošnjak) se je v državnem zboru oglasil, da bi se dovolilo tabak saditi v onih krajih, kjer je trtna uš vinograde uničila. To željo so bili g. poslancu izrazili Bizeljanci, ki so na Štajerskem najprej občutili velik udarec te trtne bolezn.

(Ptujaska posojilnica) je sprejela letos v 1. četrtletju 138 novih udov, posodila 46.000 gld., vlog dobila 68.000 gld., vrnilo se jej je 37.000 gld., hranilnih vlog se je dvignilo 52.000 gld. Lep napredek!

(Sadjarsko društvo) v Št. Juriju ob južni železnici ima binškočni pondeljek po večernicah občni zbor.

(Šolske novice.) V Mariboru bodo otvorili v jeseni deško meščansko šolo, seveda nemško. Slovenščina se morebiti še kot predmet ne bode učila. Tako so nam v Gradci pravični. Tako je tudi v Celji, kamor hodi toliko slovenskih otrok, le nemška meščanska šola, čeravno jo moramo Slovenci vzdržavati. — V Šmarji se bode vpeljal kmetijski tečaj. — Pri sv. Juriju na Pesnici se bode šola razširila na 3 razrede, v Zavrči se je potrdil drugi šolski

razred. G. Fr. Pristernik je postal pomočni učitelj za vse šole v mariborskem polit. okraju, t. j. da gre nadomestovat tja, kjer ga potrebujejo. Gospodičina Marija Vrbič je postala učiteljica ročnih del za Šoštanj in Topolčice, gospodičina Adela Šel pa za Šmarje in Št. Vid.

(Novi ces. kr. okr. šolski nadzorniki.)

Gospod minister za uk in bogočastje je naslednikom za odstopivšega c. kr. okr. šolsk. nadzornika, dež in državnega poslanca, g. Franc Robiča imenoval c. kr. okr. šolsk. nadzornikom za mariborski šolski okraj g. Henrik Schreiner-ja, c. kr. ravnatelja, za Št. lenartski in slovenje-bistriški šolski okraj profesorja, gosp. Franc Janežič-a in za šmarijski šolski okraj vadniškega učitelja, gosp. Ernst Lesketa, vsi na c. kr. učiteljišču v Mariboru.

(Premembe pri učiteljstvu.) Gospod Josip Schatz, podučitelj v Puščavi imenovan je učiteljem pri Sv. Lovrenci ob koroški železnici. Gospod Gregor Polanec, učitelj tukaj in namenjen za učit. mesto v Vitanje, ter g. Ant. Hofbauer, učitelj v Vuzenici sta s službama menjala, ter je prvi nastopil o Veliki noči učit. mesto v Vuzenici, drugi pa učit. mesto v Vitanji.

(Okrajni sodnik Wieser) v Mariboru je stopil v pokoj, odlikovan je bil pri tej priliki z naslovom sodniškega svetnika.

(Vinogradi) v brežkem okraju so čisto suhi že; na Bizeljškem vendar pridno sade in cepijo ameriške trte. Če se bodo te trte le obnesle, imeli bomo čez nekaj let zopet vinograde, da ne bode treba tako drago in slabo tuje vino piti.

(Okrajni zastop rogaški) namerava s 50.000 gld. pospešiti železnico do Slatine, kar je silno velika svota za ta revni okraj.

(Okrajni zastop v Brežicah) so zastopili slovenski odborniki, dokler ni rešena njih pritožba zoper volitev v velikem posestvu, kjer so — menda po nepostavnem potu — še vedno nemškutarji zmagali.

(V Gornjem gradu) so dovršene občinske volitve, ki so nekoliko duhove razburile.

(Čitalnica v Brežicah) se je preselila v največjo gostilno ondi, v tako zvano Klembasovo hišo. Ta najnovejša čitalnica priredi 10. maja prvo veliko besedo.

(Za ptujsko mestno cerkev) se išče orgljavec. Prošnje naj se pošiljajo do 20. t. m.

(Slavnemu našemu rojaku), pokojnemu pisatelju in učenjaku Davorinu Trstenjaku, namerava slovensko pisateljsko društvo v Ljubljani vzdati spominsko ploščo na rojstno hišo v Kralovcih, fara Sv. Jurij na Ščavnici.

(Bela zastava) vihrala je deset dni nad ljutomerskega sodišča streho v znak, da nihče ni v zaporu. To se baje že 40 let ni zgodilo.

(Maribor) šteje 2653 Slovencev.

(Za železnice) je vzela štajerska dežela na posodo 10 milijonov, ki jih je čisto lahko dobila.

(Učiteljska društva) bodo zborovala 2. maja v Gornjem gradu, v Celji in v Ormožu.

(Poboj.) V Dolenji vasi pri Brežicah je dne udaril na paši kmetski fant Lapuh fanta Zupančiča iz Pesje vesi tako z motiko po glavi, da so se mu možgani videli. Zupančiča so odpeljali v bolnico v Brežice.

(Most čez Savo pri Vidmu) in Krškem je za potnike kaj draga reč. Nadjati se je, da bode letos, ko kranjska dežela most prevzame, cenejšna vožnja in hoja čez Savo po tem mostu.

(Poddružnica sv. Cirila in Metoda za šaleško dolino v Šoštanji) ima svoj redni občni zbor dne 7. majnika ob 4. uri popoldne v čitalniških prostorih v Šoštanji. K obilni udeležbi se uljudno vabi.

(Nesreče.) Posestnik Janez Kuret z Ostrega peljal je pred kratkim s svojim hlapcem Bočkom seno, voz se je po nesreči prevrnil in poškodoval hlapca tako močno, da je umrl. Ravno ta dan je v Lipnici nek delavec skladal hrastovino v kupe in se pri tem poškodoval tako zelo, da so ga morali odnesti v bolnico, kjer je po dveh dneh umrl.

Druge slovenske novice.

(Postava o dolenjski železnici) je potrjena; dežela je prevzela sicer veliko odgovornost, toda železnica se bode takoj zidati začela in bode v dveh letih gotova. Te dni je bil ogled radi kolodvorov.

(V Ljubljani) so bile volitve v mestni zbor. Stali ste si nasproti dve slovenski stranki, kar je prav žalostno. Zmagala je stranka „Slovenskega društva“ nasproti stranki „Katoliško-političnega društva.“ Ko bi ljubljanski Slovenci edini bili, ložje bi pomagali koroškim, štajerskim in primorskim Slovincem, katerim se še vedno in neprenehoma krivica godi. Koroški Slovenci niso mogli niti enega Slovenca v državni zbor spraviti, istrski Slovenci in Hrvati samo enega, in pol milijona štajerskih Slovencev je moglo voliti le tri svoje poslance.

(Na Goriškem) bode kmetijsko društvo praznovalo letos 125-letnico svojega obstanka in v ta spomin priredilo kmetijsko in gozdarsko razstavo.

(V Šebreljah.) v gorski vasi ob kranjski meji, ustanovila se je druga posojilnica (prva je bila v Gorici) v tej deželi.

(V Celovcu) dela mestni zastop ne-prilike slavni družbi sv. Mohora, ker si hoče ta zidati novo hišo in na njej napraviti slovenski napis. Celovškimi nemškutarjem je slovenščina trn v peti, kakor celjanskim, čeravno je veliko Celovčanov slovenske krvi, in četudi jim dajo koroški Slovenci veliko zaslužka in dobička. Slovenščina je v koroških šolah še vedno pa-sterka.

(Nesreča.) V ziljski dolini na Koroškem orala je neka dekla na polji, konj se je splasil ter začel bežati, dekla pa je z obleko obvisela ob plugu in bila jako nevarno poškodovana.

(V Trstu) bode „Zveza slovenskih učiteljev“ imela o binkoštih velik shod in zbor. Nadejajo se vrli naši šolniki veliko podpore od tržaških domoljubov.

Druge avstrijske novice.

(Novi državni zbor.) kjer je vse premalo slovenskih in slovanskih poslancev, sešel se je po veliki noči na Dunaji. Za predsednika je bil izbran zopet stari Smolka, vrl Poljak, kakoršnih je malo. Poslance je bil tudi presvetli cesar milostno sprejel in lepo nagovoril. Na prestolni govor bode sestavila zbornica odgovor; glede tega pa poslanci niso edini. Slovanski in katoliški poslanci bi v odgovoru radi omenjali več opravičenih želj. Nemci pa ne vidijo radi, da bi presvetli cesar zvedel, koliko krivic se še Slovanom godi. Sedanji državni zbor se bode po izdelanem odgovoru na presvetlega vladarja pečal največ z gospodarskimi vprašanji, kakor vlada želi. Ali poslanci slovanski bodo vendar odkrili rane, ki pečejo njih volilce v narodnih, jezikovnih in drugih zadevah.

(Izlet v Prago.) Slovenski velikošolci prirede v zvezi z drugimi jugoslovanskimi dijaki dne 15. maja izlet v Prago: Glavne točke vsporeda so: Skupen odhod iz Dunaja ob določenem dnevu, pohod razstave, ogled mesta, banket, komerz, izlet v okolico in predstava v narodnem gledališči. Vrnitev v domovino ni navezana na določen čas; vsak se odpelje, kedaj mu drago. Vožnja iz Dunaja v Prago in nazaj stane samo 4 glđ. Vsi Slovenci v domovini, ki bi hoteli se izleta vdeležiti, so uljudno vabljeni. V tem slučaju naj blagovolijo dotičniki svojo namero — kolikor mogoče kmalu — naznani g. Lavoslav-u Batič-u, juristu (Währing,

Gürtelstrasse 6. I. 9.) ali pa Fran-u Jankoviču medicincu (Währing, Blumengasse 18, II. 6.)

(Presvetli cesar) je bil sprejel velikega tržaškega domoljuba in poslanca Nabergerja ter njega in tržaške Slovence prav pohvalil, ker so zvesti in udani vladarski hiši. Ta pohvala je vsem Slovincem na čast! Letos bodemo tudi celjski Slovenci tako srečni, našega dobrega vladarja v svoji sredini videti.

(V Pragi in Zagrebu) boste letos veliki deželni obrtnijski in gospodarski razstavi.

(Slovakom.) Slovincem na Ogerskem urivajo Madjari svoj madjarski jezik s silo v srednje in ljudske šole, skoro tako, kakor naše slovenske šole po Koroškem in Štajerskem preveč z nemščino nadlegujejo.

Ogled po širokem svetu.

(Iz Srbije) odpotujeta bivši kralj Milan in bivša kraljica Natalija, da ne bosta, ker sta ločena in se ne marata, vsak po svojem vplivala na mladoletnega kralja Aleksandra. Milan je dobil veliko denarja od države, da se ne bode več v Srbijo povrnil. Namerava se baje bogato oženiti.

(Na Bolgarskem) vlada kaj ostro postopa, odkar je bil eden ministrov na ulici umorjen. V tej mladi državi še vedno vre.

(Na Nemškem) hoče biti v državni zbor voljen stari, vpokojeni prvi minister, mogočni Bismark. Njemu nasproti pa stoji neki izdelovalec cigar, zastopnik tiste ljudske stranke, ki bi rada videla, da bi bilo premoženje na svetu bolj enakomerno med ljudstvom razdeljeno, da ne bi se revežem tako slabo, bogatinom pa tako dobro go-dilo. — Dne 25. aprila umrl je general Moltke, premagovalec Francozov l. 1870. Rojen je bil dne 26. oktobra leta 1800. v Meklenburg-Šverinu. Pruska zgubila je v njem prvega svojega generala.

(Med Anglijo in Portugalsko) je mál razdor radi nekih afriških posestev.

(1. maja) so hoteli delavci lani in letos skoro po vsem svetu praznovati. Zakaj li 1. maja? Tega ne razumemo. Terjajo naj rajše, da se ob nedeljah in praznikih nikoli in nikjer ne bode delalo.

(Na Ruskem) se je razglasila postava, da se židovski rokodelci v Moskvo in okolico ne smejo preseliti. Judov se povsod boje! Tudi pri nas v Avstriji. Čuvajmo se jih tudi mi Slovenci. V obče pa vlada v Evropi mir in ni se bati v bližnjem času vojske.

D o p i s i.

Iz Vojnika. Dobro uro od Celja proti severu leži ob državni cesti mali pa zelo prijazni trg Vojnik. Na severni strani obdan je trg od domačih hribov in konjiških gor, proti jugu pa se do Celja razširja lepa rodovita dolina „Bosne“ in „hudinjsko polje“. Zavoljo te svoje srečne lege ima kraj tudi jako ugodno in zdravo podnebje; hudi mrzli vetrovi ne morejo lahko do njega, pač pa topli jug; zato pa se tu sem pritepe le redkokedaj kaka kužna bolezen in če že kedaj pride, ne zadobi nikdar posebne moči ter kmalo zopet izgine. Ni čudo toraj, da se v ta prijazni in zdrav kraj radi nase-ljujejo upokojeneci (penzionisti). Tako živijo tudi sedaj tu v pokoju: 1 župnik, 1 general, 3 c. kr. stotniki, 1 nadlajtnant, 1 graščinski oskrbnik, 1 rudniški ravnatelj in 1 brzojavni uradnik. Tudi vis. deželni zbor štajerski obrnil je l. 1889., ko je imel določiti, kje naj se postavi druga deželna hiralnica za Spodnje Štajersko svoje oko na ta naš trg, ter enoglasno sklenil, da se ima postaviti tu v Vojniku. Vsled tega sklepa jela se je že lansko leto tu staviti hiralnica in že sedaj stoji na južni strani trga za streljaj od državne ceste lepo enonadstropno poslopje, ki bo to leto dogotovljeno ter stalo blizo 100.000 gld., ter imelo prostora za 150 hiralcev, za usmiljene sestre, uradnike itd. toraj blizo 200 ljudi. S temi pomnožilo se bo dosedanje trško prebivalstvo skoro za tretjino, ker po zadnjem ljudskem štetju ima naš trg 616 ljudi (413 Slovencev in 193 Nemcev). Ker se bo tem na novo došlim ljudem marsikaj prodalo, ker si bo marsikateri obrtnik kaj več prislužil, zato se tržani te stavbe prav veselijo, ter so našemu poslancu Vošnjaku za to pridobitev prav hvaležni. — Prihodnjic, poročam Vam, če bo Vam ljubo, kaj o naši „Št. Tomažki gori“ (Prosimo! Ured.)

Iz Rajhenburga. V našem neznatnem trgu bodemo tudi polagoma napredovali v narodnem oziru. Pri zadnjih občinskih volitvah zmagali so prijatelji Slovencev in narodnjakov, zato je občinski odbor volil v osebi g. Unšulda moža, ki je prijatelj Slovcem. V njegovi gostilni je zbirališče narodnjakov; pri njemu so bile že lepe slovenske veselice. Zdaj snujejo tukajšni Slovenci še čitalnico, pravila so že izdelana in visoki vladi v potrjenje predložena. Potreba je res, da se dela pri nas za probujo narodne zavesti; kajti so pri nas ljudje, domačini ali rojeni Slovenci, ki se radi in brez potrebe z nemščino šopirijo. Kaj si bode li tuj človek mislil o Raj-

henburgu, če bere nad gostilnami te čudne nemške besede, kakor so: „Gasthaus zum lustigen Bauer“ ali „Gasthaus zum weissen Lamm“ in „Puntigamer-Bierhalle“? Nemški popotnik bode mislil, da ima Rajhenburg nemške tržane, kar pa nikakor ni res. Slovenec se bode pa jezil in rekel: Glejte no, kakošni nemškutarji so še tu!

Od Save. (Uradniško in poduradniško službovanje pri železnicah v domovini.) — „Domovina mili kraj!“ Koliko blagih občutkov podajajo gornje kratke besedice trezno mislečemu, v resnici za blagor domovine unetemu rojaku — če ga tudi krasni napev teh besed ne bi bil ganil — toliko tesneje se je bode tudi oklenil ter ob jednom za nje kakor tudi svoj blagor deloval! — Ta kratki uvod, kateri je sicer bolj splošnega pomena, naj bi obračal na sebe tudi oni del mladega naraščaja, kateri ima veselje in se čuti sposobnega, delovati v domovini pri železnicah. Ker se dandanes gradijo železnice tudi v ožji domovini slovenski, nastaja potreba, da se kolikor možno v okom pride tolikokrat že naglašanem odurnem obnašanju tujega osobja, službujočega pri železnicah v krajih slovenskih, nasproti domačinom. — Takim torej, kateri so toliko šolani, vestnega ter spodobnega vedenja in čutijo v sebi tudi sposobnost in veselje do poslovanja pri železnicah, bodi povedano sledeče: 1. Za uradniška mesta oglašati se je onim, kateri so dovršili kako srednjo šolo, ter imajo zrelostni izpit, pri posebno dobrih duševnih zmožnosti tudi brez zrelostnega izpita; 2. za poduradniška pa tistim, kateri so dovršili prve štiri razrede kake srednje ali kupčijske šole. Splošno je oboje vrste prosilcem potrebno, da so vojaščine ali popolnoma ali pa saj aktivne službe vojaške oproščeni. Za poduradniške službe je sicer tudi takim lahko prositi, kateri so se pri vojcah toliko izobražili, da se lahko postavijo onim vspešnim, kateri stoje prosilcem te vrste duševno na jednaki stopinji. V obče pa je možno izvedeti natančnega navodila pri sleharnem načelništvu postaje.

Iz Krškega. Koliko se doseže s složnim delovanjem, kažejo najbolj šolske in cerkvene razmere v Krškem. Ko je v Krškem ranjki bogati Hočevar nameraval zidati šolsko poslopje, vzpodbujali so ga k temu tudi duhovniki, med njimi naš priljubljeni gospod vikar Knavs, ki ima tudi druge velike zasluge, n. pr. to, da se je v Krškem ustanovila posojilnica, in da smo glede cerkva toliko dosegli, kakor malo kje

drugod. Blaga gospa Hočevanjeva je na njegove prošnje krasno popravila mestno cerkev in sezidala novo cerkev na pokopališči z mrtvašnico vred. Pokopališče samo so pa farani na prigovarjanje g. vikarja skozi in

skozi prenovoli s tem, da so v letošnji zimi veliko nove zemlje navozili, kar je bilo potreba, da ne bodo mrtveci v vodi plavali, kakor se včasih na družih pokopališčih pripeti. Čast komur čast!

Za poduk in kratek čas.

Črtice iz društvenega življenja v Celji v letih 1830—1860.

Čitatelje naše „Domovine“ utegnejo zelo zanimati razmere v našem mestu pred 40. in 50. leti. O njih imamo nekatere prav zanimive podatke, s katerimi hočemo pričeti v 2. ali 3. številki našega lista. Popred je pa potreba, da seznanimo naše č. bralce z zgodovino celjskega mesta sploh. Zato pa hočemo tukaj najprvo priobčiti po „Zgodovini štajer. Slovencev“ nekatere zgodovinske črtice:

Celju so postavili temelj že prvotni stanovalci, ali kdaj je to bilo, tega nam zgodovina ne pove in ne more povedati. Da so bržkone pri utemeljevanju in imenovanju mesta deležni bili tudi Slovenci, kaže že njegovo ime, ki ima z nekdanj čisto slovenskim Celovcem isto korenino. Tudi se daje slovenska imena Kupec (Cupitianus) izpričati že v rimljanskih časih, in taka imena ohranila so se v Celji še do današnjega dne. V to keltsko-slovensko mesto naselil je rimski cesar Klavdij (41—53 po Kr.) Latince, najbrž okoli l. 50. po Kr. — 53. l. po Kr. je cesar Klavdij kristijane in žide pregnal iz Italije v severne dežele. Od tod se je potem Celje pri Rimljanih imenovalo „Claudia Celeja“. Mesto pa je utegnulo stati na obeh bregovih Savinje, kakor sklepa Orožen iz raznih rimskih kamenov, ki so se našli v Savinji. Med vsemi latinskimi pisatelji je starejši Plinij, ki je živel okoli 76. l. p. Kr., prvi, ki Celje imenuje. Kakošnjega obsega je bilo staro Celje v rimskeji dobi, to je težko določiti. Da je bilo precej veliko, moramo sklepati iz tega, da je bilo glavno mesto Norika, da je bila njegova lega kot na glavnej cesti in blizo panonske meje silno važna. Bližnje gore proti Savi in Sotli, namreč: Lisca (nad Loko), Bohor (za Planino) in Boč so ločile tod Norik od Panonije. Zatorej je bilo Celje že v začetku 3. stoletja po Kr. sedež rimskih cesarskih namestnikov (prokuratorjev), od katerih so nam znani imeni: Valerij Klemen l. 253. (rojen Celjan) in Martinian (314.)

O precejšnej obširnosti mesta pričajo nam obilni rimski ostanki, kamni in drugo, kar se je vse v Celji našlo po minulih 1400 letih. Od obilih rimskih spomenikov

se jih mnogo še dandanes v Celji nahaja: 50 rimskih kamenov ima popisanih samo Orožen v svojej „Celjski kroniki“ *); največ se jih je pa odpeljalo v Gradec, kjer so shranjeni v Joaneumu, in na Dunaj, kjer so jih v c. kr. bukvarnico vzdali. V mestno cerkev v Celji se je samo od l. 1840—1854 vzdalo 18 različnih spominkov in ostankov, večidel jupiterskih glav. L. 1854. so bili našli v gradskem predmestju na vrtu trgovca Dereani-ja še zali rimski mozaik. Od veliko važnih rimskih spominkov celjskih se menda še nahajata dva v kamen vsekana vojaka, ki roko na prisego dvigata. Ta spominek izvira morebiti iz prve kršćanske dobe.

Kako trdno so Rimljani zidali in kakovi mojstri so bili zlasti v stavbi kanalov, nam pričajo ravno njih kanali, kateri Celjanom še dandanes dobro služijo. Pravijo, da je v Celji l. 237. umrl vojskovodja Marko Ulpij Rutilijan, ki se je v Perziji hrabro vojskoval. Njemu so postavili spominek njegovi noričanski vojščaki. Zato ga lahko imenujemo nekako prvega štajerskega junaka. Njega spominek pa je bil najden na Lisci pri Razboru.**) V „Celjski kroniki“ so natisnjene tudi njegove besede. V Celji je bilo tudi rimsko-pagansko bogočastje vpeljano. Tu se je častil: Mars (Davor) in Herkul. Davorov tempel je stal baje na mestu sedanje minoritske ali nemške cerkve. V Št. Petru nad Žalcem je bil najden spominek, ki je bil postavljen Ursu, duhovniku celjskega tempelja. Božanstvo „Genius (varuh) „Anigenius“, ki se je v Celji častil, ni še raztolmačen.

Kakor sploh spodnji Štajer, tako je zlasti Celje mnogo trpelo od tujih in domačih trum, katere so tukaj mimo koračile, zdaj od severa proti jugu zdaj iz Italije proti severni Donavi. Leta 69. n. pr. je več legijonov skozi Celje na pomoč hitelo cesarju Otonu zoper njegovega proticesarja Vitelija. Leta 86. je cesar Domicijan skozi to mesto peljal svojo armado zoper Kvade, Sarmate in Marnomane; l. 244. pa

*) Muchar jih ima menda še več v svojej zgodovini.

**) Tukaj je še zdaj graščina z imenom „Ruda“ nemški Rutt.

cesar Filip zoper Karpe in Gote. Tukaj je bila odločilna bitka med Teodozijem in njegovim nasprotnikom Maksimom (388). L. 451. so hruli Huni iz Panonije skozi Celje na Koroško in od tod naprej v staro Galijo. Tako je tudi bodoče leto (452.) peljal Atila skozi Celje svoje divjake slavni Oglej poruševati, in l. 475. po Kr. so se Heruli pod vodstvom Otoakerja podali v Italijo zoper rimskega cesarja Romula Avgustula skozi Celje in gredoč tod mimo poropali in porušili staro mesto Celje.

Med občnim narodskim preseljevanjem se je pa Celje tako razrušilo, da ga v srednjem veku nahajamo bolje podobnega razvalini, nego človeškemu bivališču. V cerkvenem obziru je bilo še tako skromno, da je spadalo pod žavsko župnijo. K večji veljavi je prišlo še le v zadnjih letih vladanja celjskih grofov, kateri so veliko storili za Celje, ki se v 15. stoletju še samo trg imenuje. Kaj so vse celjski grofje za to važno mesto slovenskega Štajerja storili, pripoveduje nam Orožnova „Celjska kronika“, in njegova knjiga: *Das Archidiakonat Saunien und das Dekanat Cilli*, iz katerih pa moremo na tem mestu radi malega prostora navesti samo nekatere, mislimo, da najvažnejše zgodovinske točke: Že l. 1241. so Heunburški ali pa Soneški grofje ustanovili v Celji minoritsko cerkev in samostan, kar je dalo trgu prvo veljavo.

Mesto se imenuje Celje vendar že l. 1446., kajti stari mestni pečat je od tega leta in ima napis:

Sigillum Civitatis Cilie AO+46 N. (t. j. Anno 1446).

Razne stvari.

(Vreme.) Letina letos ne obeča tako ugodno kakor lani, ker se je vsled dokaj hude zime, zlasti ker je bil mesec april zelo hladen in deževen, vse v naravi z delom vred zakasnilo. O sv. Juriju so bili gozdi še le rujavi in le sem ter tje je bilo kakošno drevo zeleno. Sadno drevje še le zdaj začenja cvesti v toplejših krajih. Sicer pa upajmo, da toplo leto še vse popravi, kar je zima zakrivila (pri žitu bode težko vse doprinesla) in kar je pomlad zamudila. Vsled teh slabših vremenskih razmer se je žito podražilo.

(Grozna nesreča) pripetila se je dne 23. aprila v Rimu. Tovarna za smodnik razletela se je ob 7. uri zjutraj. Škoda je nepopisljiva. Skoraj vsa okna po Rimu so razsuta, mnogo hiš podrtih in deloma razpadlih. Cerkve so tudi mnogo trpele. Mrtva našli

Do l. 1450. je bilo mesto obdano že samo s plotom in rovi, v tem letu pa je začel grof Friderik II. mesto obzidovati.

L. 1451. je dal isti grof Celjanom svoboščine, kakoršne so imela takrat druga mesta na Štajerskem. Dal je mestu za svetovalnico lastno svojo hišo. Za te dobrote morali so meščani pomagati mesto obzidovati. Te pravice jim je Ulrik II. l. 1455. potrdil še s tem dostavkom, da si smejo sami svojega sodca in svoje svetovalce voliti.

L. 1459. so dobili dovoljenje, da si smejo bolnico, ki je bila zunaj mesta, v mesto prestaviti.

Cesarju Maksu, rojenemu l. 1459., je bil v mladosti učitelj Tom. Prelokar (ali kakor so ga nekateri napačno pisali: Prekocar, Berlogar) rodom Celjan, pozneje škof v Kostnicah. Od njega se je bil cesar menda tudi naučil slovenskega jezika, katerega je gladko govoril.

L. 1478. je dal cesar Friderik III. Celjanom prav lepe privilegije: Vsak trgovec je moral, ako je tod mimo vozil, v Celji prenočevati. V okolici niso bile krčme dovoljene, in plemenitaši so morali stanovati v svojih hišah v Celji in od njih davek plačevati, kakor drugi meščani. Turki so večkrat mesto in okolico nadlegovali. — Ko so ga l. 1492. naskočili, odbil jih je bil Jurij Herberstein tako junaško, da so se s krvavimi glavami domu vrnili.

Dasiravno je Celje še le s pomočjo celjskih grofov do večje veljave in večjih pravic prišlo, vendar po smrti teh svojih zaščitnikov ni hiralo, marveč se vedno po malem razvijalo in rastlo. (Dajje prihodnjic.)

so dosedaj dva, ranjenih pa je na stotine. Smodnika je bilo 260 tisoč kilogramov shranjenega.

(Stekel volk) je v Bukovini popadel 32 oseb, ki so v nevarnosti, da so okuženi in da jih čaka strašna bolezen in smrt.

(Davka) bodo za 10 let oproščeni le tisti z ameriškimi trtami na novo zasajeni vinogradi, ki so vsaj $\frac{1}{4}$ hektara (blizu 700 kvadratnih sežnjev) veliki.

(Letošnjih vojaških vaj) imajo se udeležiti rezervni vojaki iz l. 1886., 1884. in 1882., potem l. 1886. in 1882. potrjeni nadomestni rezervisti, k rezervi spadajoči jednoletni prostovoljci, katerim je še večkrat priti k vojaškim vajam, in pa oni rezervisti, ki so vojaško vajo l. 1890. zamudili. Vojaške vaje rezervistov prično se dne 4. maja, 25. maja, 15. junija in 21. avgusta t. l.

Smešnice.

(Otroci govore pač resnico.) V neko kmetško krčmo blizu K. je prišel nedavno meščan. Zahteval je vino in vode. Oče krčmar gre oboje iskat. V sobi, kamor po navadi le kmetje prihajajo, ki običajno vode v krčmi ne terjajo, ostal je med tem le radoveden in zgovoren deček, kateremu se je čudno zdelo, zakaj gospod k vinu še vode terja. Zato srčno in nedolžno vpraša: Gospod, čemu bode Vam voda? Meščan odgovori: K vinu jo bodem prilil, da si bodem žejo prej pogasil. Deček pa na to zopet mirno pravi: O, tega ni treba, vsaj so oče sami včeraj dva škafa vode med vino telebnili.

(Dobra glava.) Kmetica: Ali bi, preč. gosp. župnik pomagali, da bi moj France se učil naprej, da bi se morebiti za „gospoda“ izučil?

Župnik: Ali ima fant dobro glavo?

Kmetica: Dobro, dobro, čez tri stopnjice je padel, pa si je ni razbil.

Sejmi na Spodnjem Štajerskem.

Okraj **Brežice**: Artiče, četrtek pred binkoštno nedeljo; Bizelj, 16. maja; Brežice 10. maja; Videm, 4. maja.

Okraj **Celje**: Celje, 5. maja; Sv. Juri ob j. ž., 4. maja; Vojnik, 16. maja.

Okraj **Gornji grad**: Gornji grad, 4. maja; Mozirje, bink. terek; Rečica, 31. maja.

Okraj **Konjice**: Sv. Duh pri Ločah, bink. terek; Vitanje, 25. maja.

Okraj **Kozje**: Sv. Gora, bink. soboto; Sv. Miklavž v Polju, 8. maja; Pištanj, 16. maja; Planina, 12. maja; Podsreda, 3. maja.

Okraj **Laško**: Jurji Klošter, ponedeljek po bink.; Laško, bink. terek; Loka, 3. maja in 22. maja; Trbovlje, v pond. pred Pankrac.

Okraj **Šmarje**: Sv. Helena, v četrtek po bink.; Lemberg, 12. maja, v sredo pred Rešnjim telesom; Pristava, v terek po bink.; Tinsko, v ponedeljek po bink.

Okraj **Vransko**: Braslovče, v sredo križ. tedna.

Ivan Lapajne,

ravnatelj meščanske šole v **Krškem**, priporoča sledeče svoje knjige: 1. Zgodovino štajerskih Slovencev gl. 1-20.

2. Zgodovino pedagogije 70 kr.

3. Praktično metodiko 80 kr. 4. Prvi poduk 60 kr. 5. Fiziko in kemijo (po Deckerji) 60 kr. 6. Zemljepis (po Kozenu) 30 kr. 7. Fiziko v pogovorih (po Netolički) 24 kr. 8. Domoznanstvo kranjske vojvodine 50 kr.

„Celjske novine“

ki so izhajale v Celji l. 1848. i 1849. išče uredništvo našega lista na posodo ali na prodaj.

Posebni vlaki na Trsat, oziroma Reko-Opatijo (Abbazia),

odidejo dne 9. maja 1891 iz Maribora, Ljubljane, Trsta in Gorice povodom velikanske tridnevne svečanosti 10., 11. in 12. maja t. l. šeststoletnega ustanovljenja svete hiše v Nazaretu na Trsatu pri Reki. Vozne cene iz vseh teh in vmes ležečih postaj so jako znižane, ko prej še nikoli. Vlaki odhajajo n. pr. sledeče:

iz	ob	dop.	cena je tje in nazaj	II. razred gl. 10-95	III. razred gl. 7-25
iz Maribora	ob 7-40	dop.	je tje in nazaj	10-95	7-25
„ Celja	„ 9-48	„	„	8-45	5-60
„ Zid. Mosta	„ 10-30	„	„	7-50	5-—
„ Ljubljane	„ 12-05	pop.	„	5-25	3-50
„ Trsta	„ 1-45	„	„	5-25	3-50
„ Gorice	„ 9-22	dop.	„	5-80	3-85
„ Šempetra	„ 3-40	pop.	„	2-35	1-55

V nedeljo dne 10. maja dopoldne darovala se bo pontifikalna sv. maša v staroslovenskem jeziku od Nj. vzvišen. mil. gosp. škofa Posiloviča iz Senja (Zengg).

Povratna vožnja do 22. maja t. l. z dvakratnim izstopom dovoljena. V nedeljo dne 10. maja zvečer peljejo pa še posebni vlaki nazaj. Za obiskovalce Trsta je cena iz Šempetra v Trst in nazaj za II. razred gl. 2-60, III. razred gl. 1-75 tudi znižana, enako tako iz Reke v Opatijo s posebnim parobrodom.

Podrobneje se poizvé pri odboru in pri mnogih župnijskih, občinskih in poštnih uradih, kjer se tudi vozni listki dobivajo, katere si je prej ko prej preskrbeti. V dan odhoda se sprejem nikomur zagotoviti ne more.

Podporniki za razpečavanje voznih listkov se radovoljno sprejmó in v mnogobrojno vdeležbo uljudno vabi

odbor za potovanje v Ljubljani,

(Marijin trg št. 1 (pri JOSIP PAULIN-U))

Vozni listki, program itd. so nadalje na razpologo v prodajalnicah: v Mariboru pri gosp. M. Brdajsu, Dvorni trg št. 1., v Celji pri g. Dragotinu Hribarju, Graška cesta št. 1., v Trstu pri g. K. Pireli-ju, Via Arsenale št. 2., v Kranji pri g. M. Marenčič-u, v Kamniku pri g. M. Podrekar-ju, v Škotji Loki pri g. M. Juvan-u itd.

<p>Izvršuje vsakovrstna tiskarska dela v najnovejši, elegantni obliki, po nizkih cenah. V zalogi ima vse obrazce za farne in občinske urade, sodnije posojilnice, beležnike, šole i. t. d. Posebno priporoča krasne diplome po nizkih cenah.</p>	<p>Društvena tiskarna</p> <p>DRAGOTIN HRIBAR</p> <p>Celje, Graška cesta št. 1</p>	<p>Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi orodjem na debelo in drobno. Veliki izbor molitvenikov in šolskih knjig, svetih podob, nožev, torbic za učence, knjižic za beležke in trgovskih knjig, barv, map in vseh ostalih potrebščin.</p>
--	---	---

✧ Zaloga specerijskega blaga ✧

Milan Hočevar

✧ Celje, Graška cesta, 3 ✧

Velika zaloga vsakovrstne kave, sladkorja, čokolade, kakao, riža, finega olja, vinskega kisa, raznovrstnega čaja, pravega ruma, slivovke sremske, kranjskega brinovca, kognac, vinskega žganja, najboljša štajerska in avstrijska vina v butilkah, malaga, madeira, sheri in raznega šampanjca, svinjske masti, masla, švicarskega in parmazanskega sira, ogrskih salam, sardel, sardin, makaron, južnega sadja, sliv, lešnikov, najboljše moke, vsakovrstnih popolnoma zanesljivih semen i. t. d., i. t. d., i. t. d.

Raznovrstne mineralne vode.

Zagotavljam zanesljivo in najcenejšo postrežbo vključno vsaki konkurenci.

— Svoji k svojim! —

FRANC ŠTIBERNIK

Celje, Rotovške ulice št. 2
(poleg K. Vaniča)

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih klobukov: mehkih in trdih v različnih barvah in oblikah, kakor: garantirano pravi zajčjeki kosmati, korint-rdeči, zeleni, rjavi in črni, pravi kastorji, mehki, le 45 gramov težki v sortiranih barvah. Razno perje za lišp in perje za lovske klobuke, kakor tudi **pristna Sokolska peresa.**

Veliki izbor šifon- in berkail srajc belih in pisanih **domačega izdelka.** Močne oksford-srajce za delavce, fine zavratnike in manšete v raznovrstnih modnih oblikah. Žepne rutice bele in pisane, platnene in iz šifona. Nogovice za gospode bele in barvaste, pletene in birkanne, garantirano pravo angleško belo in pisano kavčuk-perilo (Lithoid) popolnoma enako šifon- in berkail-perilu. Kravate, vedno najnoveje v vseh izvržbah in različnih barvah.

— Svoji k svojim! —